

Handledning till *En tid i Lissabon* av Åsa Söderling

Uppgifter: Introduktion av boken, gemensam läsning, funderingsfrågor, bildövning, skrivövning

Bokens lästnivå: 3, lätt

Målgrupp: Handledningen fungerar för ungdomar och vuxna i olika skolformer och i bokcirklar

Om boken

När Niklas sambo Pernilla lämnar honom reser han till Lissabon i Portugal. Han ska lära sig portugisiska och visa Pernilla att han inte alls är tråkig som hon tycker.

Niklas hyr ett rum hos sångerskan Paula. Hennes hem är rörigt. Det är fullt av saker och skällande hundar. Niklas mår genast dåligt av oredan och vill åka hem. Men han stannar.

Han fylls av Lissabons varma ljus och tonerna av jazz. Gatornas blanka stenar leder honom in på nya vägar.

En tid i Lissabon är Åsa Söderlings första bok. Det är en vacker, vemodig och hoppfull berättelse om att våga släppa taget för att kunna börja om.

Om handledningen

Syftet med handledningen är dels att läsarna ska få en djupare förståelse för texten, dels att inspirera läsarna till eget skapande. Genom att reflektera och på olika sätt arbeta kreativt med texten kan man stimulera ökad läsglädje och läsförståelse. Handledningen innehåller frågor för att introducera boken för deltagarna, frågor att svara på och samtala om under eller efter läsningen och frågor som rör hela bokens innehåll. På slutet finns kreativa övningar att jobba med efter läsningen. Läs boken och använd handledningen så som det passar din grupp eller läsare. Hand-

ledningen är framtagen av författaren Åsa Söderling själv och Jenny Friman. De arbetar båda två som pedagoger på Kulturcentrum Skåne.

Introduktion av boken

1. Titta på omslaget. Vad ser du? Vilka färger och nyanser ser du? Vilka känslor får du av bilden? Vad tror du att boken kommer att handla om?
2. Titta på en karta. Var ligger Lissabon? Känner du till något om staden sedan tidigare?

Frågor till varje kapitel

Huset i Lissabon

1. Niklas tycker att det doftar annorlunda i Lissabon jämfört med hemma. Vad tror du han menar med att det ”doftar hopp”? Hur doftar hopp för dig?
2. Niklas har sorg eftersom hans sambo lämnat honom. Vad är sorg? Hur känns det i kroppen? Vad skulle du råda Niklas att göra för att lindra sorgen?
3. På vilket sätt i texten kan vi märka att Niklas och husägaren Paula är olika som personer?
4. Niklas tänker att han gör resan till Lissabon för att bevisa för Pernilla att han är modig. Vad är mod för dig?
5. Niklas tänker att sängen är hård som en knuten näve. Kan du komma på något eget uttryck för något som är hårt? Fyll på meningen: **Hård som ...** Vad skulle det kunna vara? Hur många uttryck för hårdhet kan ni komma på tillsammans? Och vad kan motsatsen vara? **Mjuk som ...?**

Paula och hundarna

1. Paula talar portugisiska. Har du hört det språket talas någon gång? Sök gemensamt upp några uttryck ni vill höra på portugisiska och lyssna, till exempel på Google translate.
2. Vad får Niklas att säga att han ska stanna kvar i huset, trots att han inte vill?

3. I kapitlet får vi reda på lite mer om Niklas. Hur tycker du att han verkar vara som person?

Göra världen lite bättre

1. När Niklas går upp första morgonen möter han Paulas hundar. Vilka känslor tror du Niklas har för hundarna?
2. Det är mycket som känns nytt och främmande för Niklas. Vad tror du att han gillar och vad tror du att han ogillar?
3. Paula tar hand om hundar som har haft det svårt för att göra något bra för världen. Har du några idéer om hur du skulle kunna göra världen lite bättre?

Minnen och te

1. I Lissabon är husen färgglada och mycket är olikt Sverige. Har du varit på ett ställe eller en stad som du tyckte var speciell? Berätta!
2. På vilket sätt tycker du att Niklas och hans före detta sambo Pernilla skiljer sig åt i sina personligheter? Känner du igen dig i någon av dem? På vilket sätt?
3. Niklas väljer noga innan han bestämmer sig för vilket café han vill gå till. Hur skulle ett perfekt café vara för dig? Vad skulle de servera där och hur skulle det se ut?
4. Niklas tittar mycket på kvinnan som jobbar på caféet, men han undviker att möta hennes blick. Varför, tror du?
5. Varför tror du att Niklas skriver till Pernilla trots att han vet att hon inte kommer att svara?

En het jazzklubb

1. Niklas känner sig lite illa till mods inför att gå till jazzklubben. Varför, tror du?
2. Efter en stund känner Niklas att musiken påverkar honom. På vilket sätt?

3. Paula sjunger en känd jazzlåt som heter *Love me or Leave me*. Den finns i många versioner på Spotify. Lyssna på några tillsammans och fundera över vilken version du tror är mest lik den Paula sjunger.
4. Vilken är din favoritmusik? Berätta om hur den får dig att känna!

Tack på portugisiska

1. Niklas ska studera portugisiska på internet. Vad skulle du vilja studera och varför? Berätta!
2. Niklas tycker det vore pinsamt om någon skulle se honom dansa i pyjamas. Vad tycker du är pinsamt? Har du gjort något pinsamt någon gång?
3. Det doftar barndom och trygghet om gröten och Niklas känner sig lugn. Vilka dofter förknippar du med din barndom? Berätta!
4. ”Ordet kommer inte ut”, står det på sidan 47. Varför tror du Niklas har så svårt att säga obrigado till Paula?

Rummet på vinden

1. Paula är ledsen för att hon har för lite pengar. Hur brukar du göra för att pengarna ska räcka?
2. Niklas erbjuder sig att låna ut pengar till Paula. Diskutera tillsammans när det kan vara bra eller dåligt att låna ut pengar till någon.
3. Varför tror du att Niklas blir så glad när han ser rummet på vinden?

Flickan av glas

1. När Niklas råkar trampa på den lilla glasfiguren blir han väldigt ledsen. Han tänker att allt omkring honom går sönder. Vad tror du att han menar med det?
2. Vad tror du Paula tänker om Niklas när hon kommer hem och ser den trasiga figuren i hans hand?
3. Hunden Yoda kommer fram till Niklas för första gången när Niklas sitter på golvet och är ledsen. Tror du att hundar kan förstå vad människor känner? Har du själv haft nära relation till något djur?
4. Niklas plockar upp glasfiguren ur soporna. Varför gör han det, tror du?

Ensam och tveksam

1. Nästa dag tycker Niklas att trappan ner till Paula känns längre än vanligt. Vad har hänt med hans humör?
2. Varför vill inte Niklas säga till Paula att hon har för många saker, tror du?
3. Paula köper många saker, sådant som är fint och billigt. Vad är ett fynd för dig? Berätta om ett fynd som du har gjort någon gång.

En värld att möta

1. "Livet står lite stilla", står det på sidan 78. Vad kan det betyda? Har du varit med om det någon gång?
2. Efter Pernillas meddelande förstår Niklas att hon inte kommer tillbaka till honom. Hur trodde du i bokens början att det skulle bli mellan dem?
3. Niklas mår väldigt dåligt. Varför tror du att Niklas ändå går och äter middag med Paula och den nya hyresgästen?
4. Till slut lyckas Niklas säga tack på portugisiska. Vad tror du att han är tacksam för?

Efter läsningen

1. Titta på omslagsbilden igen. Har du några nya tankar nu när du har läst boken?
2. På vilka sätt tycker du att Niklas förändras under sin tid i Lissabon?
3. Går det att beskriva handlingen i en bok med ett enda ord? Vilket ord skulle du i så fall välja för den här boken? Skriv ordet på en lapp och samla ihop gruppens lappar. Låt någon läsa upp orden. Återkommer något ord eller skiljer de sig mycket åt?
4. Har du lärt dig något nytt om Lissabon? Berätta för varandra i gruppen.

Bildövning

Hundarnas namn är Canela och Yoda. Hur tror du att de ser ut? Måla eller teckna.

Bild- och skrivövningar

1. *Obrigado* betyder tack på portugisiska. Rita eller måla något som du känner tacksamhet över. Du kan också skriva en dikt om det.
2. Många av husen i Lissabon är täckta med keramikplattor i olika mönster och färger. Hur skulle ett sådant hus kunna se ut? Skapa en bild genom att göra ett kollage eller teckna och måla.
3. Det finns ”en värld att möta, en värld att se”, tänker Niklas på sidan 85. Vart skulle du vilja resa och vad skulle du vilja se i världen? Varför? Teckna, måla eller skriv om det. Visa eller berätta för de andra i gruppen. Peka gärna ut stället på en karta.
4. Föreställ dig att Niklas har åkt hem till Sverige igen. Nu skickar han ett mejl eller brev till Paula. Vad skriver han?

Dramaövning

Niklas förstår ingenting när folk runt omkring honom pratar portugisiska. Spela upp en liten scen där **skådespelare 1** pratar svenska, kommer in på ett café och ska beställa fi ka. **Skådespelare 2** jobbar på caféet och pratar ett okänt språk. Prata ett påhittat språk eller säg bara ”bla bla bla”. Eller kanske kan du ett språk som de andra inte förstår? Hur kommunicerar de två med varandra? Det går bra att spela scenen med fler än två personer också.